

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL
Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/3843/2008

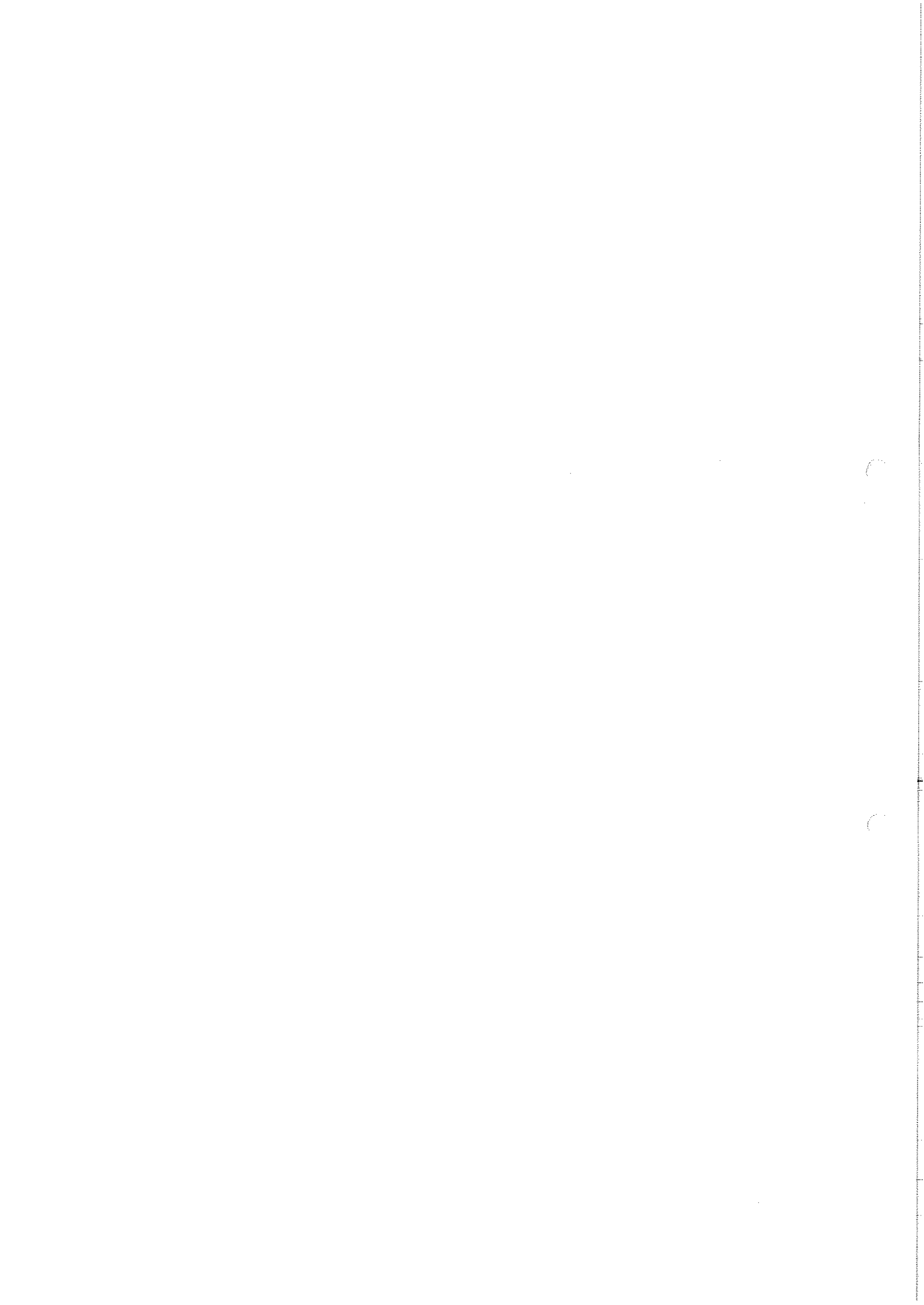
*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Control programme of Salmonella in breeding, laying and broiler flocks

Approved* for 2009 by Commission Decision 2008/897/EC

Poland

* in accordance with Commission Decision 90/424/EEC

KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLI* W STADACH NIOSEK GATUNKU KURA (*Gallus gallus*) NA ROK 2009

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: Salmonellozy odzwierzęce

Rok Implementacji: 2009

Nr ref. GIWz.401/Br-27 TBC-27/08

Kontakt: Aleksandra Porada +48 22 623 13 56 aleksanda.olbrycht@wetgiw.gov.pl

Data wysłania do Komisji: 30 kwietnia 2008

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego choroby

W Rzeczypospolitej Polskiej stada hodowlane i rzeźne drobiu oraz stada towarowe monitorowano w kierunku gatunkowo specyficznych i niespecyficznych *Salmonelli* od lipca 1999 roku, na podstawie instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii opracowanych na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobiegania zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. WE L 62 z 15.03.1993, str. 38 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t.14, str. 40, z późn. zm.):

- 1) IW.z. II D/Sal-1/99;
- 2) IW.z. II D/Sal-2/99;
- 3) IW.z. II D/Sal-3/99.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek *Salmonella* na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest drób.

Według „Meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach w Polsce w 2007 r.” opracowywanych przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, w 2007 r. w Rzeczypospolitej Polskiej zarejestrowano 11565 zatruc pokarmowych wywoływanych przez pałeczki *Salmonella*, co stanowi ok. 65% zatruc pokarmowych wywoływanych przez bakterie. W porównaniu z ubiegłymi latami można zaobserwować spadek liczby zakażeń jelitowych wywoływanych przez pałeczki *Salmonella* - w 2006 zarejestrowano

13214, a w 2005 r. – 15821 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez *Salmonellę*.

Do zakażeń u ludzi najczęściej dochodzi poprzez spożywanie skażonej żywności tj. mięsa i przetworów mięsnych - głównie drobiowych, jaj i produktów jajecznych.

Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie z 2006 r., serotypy pałeczek *Salmonella* najczęściej wykrywane u ludzi w Rzeczypospolitej Polskiej to:

- 1) *Salmonella* Enteritidis (D) – 77,6%;
- 2) *Salmonella* Typhimurium (B) - 6,73%.

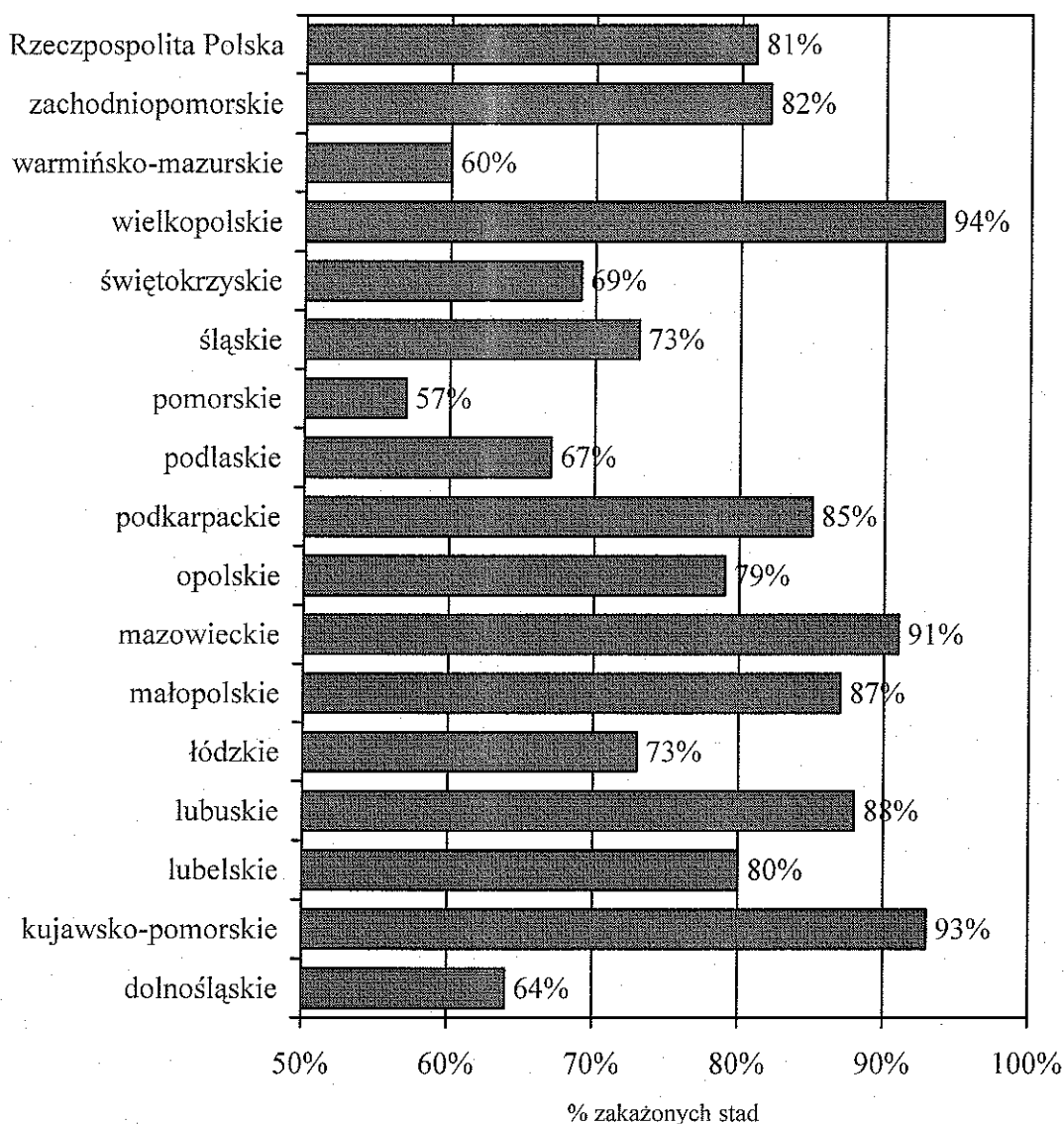
W latach 2004-2005 przeprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z Decyzją Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 roku dotyczącą badań podstawowych nad występowaniem bakterii *Salmonella* w stadach niosek gatunku *Gallus gallus* (Dz. Urz. UE L 303 z 30.09.2004, str. 30), badania podstawowe nad występowaniem bakterii *Salmonella* w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*). Pobrano do badania próbki z 440 stad niosek. Na podstawie wyników tych badań określono minimalny, roczny poziom redukcji liczby stad z dodatnim wynikiem badań.

Odsetek gospodarstw zakażonych pałeczkami *Salmonella* jest związany z liczebnością stad kur niosek utrzymywanych w gospodarstwach. Najwyższy poziom zakażenia notowano w przypadku gospodarstw z obsadą przekraczającą 10000 kur niosek.

Najwyższy poziom zakażonych stad notowano w przypadku gospodarstw, w których stosowano chów klatkowy..

Zgodnie z raportem opublikowanym przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), pałeczki *Salmonella* spp. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono w 76,2% badanych stad niosek. Odsetek stad zakażonych *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium wyniósł odpowiednio 54,6% i 2,1%. Wysoki odsetek stad zakażonych uzasadnia wdrożenie programu zwalczania.

Tabela 1. Częstotliwość występowania zakażeń pałeczkami *Salmonella* w poszczególnych województwach.

3. Opis programu

Stosownie do art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. U. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t.41, str. 328, z późn. zm.), zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu wspólnotowego.

Cel wspólnotowy określa art.1 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów

salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1003/2005 (Dz. U. UE. L 211 z 1.8.2006, str. 4).

Rozporządzenie to wyznaczyło cel wspólnotowy w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek *Salmonella*:

- 1) *Salmonella* Enteritidis;
- 2) *Salmonella* Typhimurium.

W Rzeczypospolitej Polskiej, cel wspólnotowy zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), gdy w pierwszym roku realizacji programu liczba stad dorosłych niosek towarowych z wynikiem dodatnim zmniejszy się co najmniej o 40%, a w następnych latach odpowiednio o wartość procentową określoną w art. 1 ust. 1 lit. a rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1003/2005, albo gdy docelowo odsetek stad z dodatnim wynikiem badań zostanie zredukowany do 2 % lub mniej.

Zgodnie z załącznikiem nr 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr69, poz. 625, z późn. zm.), określone salmonelozy drobiu, w tym wywołane przez *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium, są zaliczane do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji. Na podstawie art. 57a ww. ustawy, opracowany przez Głównego Lekarza Weterynarii „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów pałeczek Salmonelli w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*)”, po przyjęciu w drodze uchwały przez Radę Ministrów, zatwierdza Komisja Europejska. Rada Ministrów wprowadza w drodze rozporządzenia zatwierdzony przez Komisję Europejską program, którego realizację nadzoruje Główny Lekarz Weterynarii.

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Środki budżetowe będą przeznaczone na finansowanie badań kontrolnych oraz odszkodowania za likwidowane stada i jaja konsumpcyjne. Wyjściowy poziom zakażeń pałeczkami *Salmonella* stad niosek jaj konsumpcyjnych gatunku kura (*Gallus gallus*) określono na podstawie wyników badań podstawowych, wykonanych zgodnie z art. 1 ust.1 decyzji Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 r. dotyczącej badań podstawowych nad występowaniem bakterii *Salmonella* w stadach niosek gatunku *Gallus gallus*. Natomiast cel, jaki powinien zostać osiągnięty w 2009 r., będzie można

określić dopiero po zebraniu wyników realizacji programu w 2008 r. i wyliczeniu poziomu występowania *Salmonelli* u kur niosek.

Diagnostyka i metody badań diagnostycznych

W systemie diagnostyki laboratoryjnej działa 16 Zakładów Higieny Weterynaryjnej (ZHW), po jednym w każdym województwie. Są to laboratoria państwowe, działające zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842). ZHW stanowią jednostki organizacyjne, podlegających wojewodom, wojewódzkich inspektoratów weterynarii.

Laboratorium referencyjnym do badań w kierunku pałeczek *Salmonella*, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2004 r. w sprawie wykazu laboratoriów referencyjnych właściwych dla poszczególnych rodzajów i kierunków badań (Dz. U. Nr 251, poz. 2513), jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Częstotliwość i sposób, jak również procedura pobierania próbek w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), są określone w pkt 2 załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) Nr 1003/2005.

Natomiast metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonelli* są określone w pkt 3.2-3.4 załącznika do tego rozporządzenia.

4. Środki przewidziane programem

4.1 Podsumowanie środków przewidzianych programem

- Kontrola
- Zwalczanie
- Testy
- Ubój zwierząt z dodatnim wynikiem
- Zabijanie zwierząt z dodatnim wynikiem
- Kontrola lub nadzór
- Inne środki: obróbka cieplna paszy

4.1.1. Szczegółowe zasady postępowania

4.1.1.1 Definicje:

Stado zakażone w odniesieniu do celu wspólnotowego to stado dorosłe, w którym w wyniku badania próbek pobranych zgodnie z pkt. 2.2. oraz pkt. 3.1. załącznika do rozporządzenia (WE) Nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) Nr 1003/2005:

- wykryto w jednej lub więcej próbek *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium lub wykryty został efekt hamujący mnożenie się bakterii lub zastosowane zostały środki przeciwdrobnoustrojowe w stadzie.

4.1.1.2. W przypadku podejrzenia zakażenia *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium, o którym mowa w pkt 2.1 lit. c załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) Nr 1003/2005, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także pobiera próbki do badań diagnostycznych.

4.1.1.3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) z inicjatywy hodowcy, w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem, stosuje się przepisy art. 42 ust. 1-5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Lekarz weterynarii opiekujący się stadem jest obowiązany do niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie właściwego powiatowego lekarza weterynarii. Posiadacz zwierząt jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
- 2) pozostawienia ptaków w miejscu ich stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajdują się ptaki zakażone lub ich zwłoki;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa oraz produktów pochodzących od niosek, zwłok ptaków, paszy, ściółki i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania ptaków;
- 5) udostępnienia ptaków do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy ich wykonywaniu;
- 6) udzielania organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w imieniu tych organów wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu.

4.1.1.4. W przypadku uzyskania w stadzie dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy albo próbek urzędowych pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, w kierunku serotypu pałeczek *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium objętych programem, powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) pobiera próbki do badań diagnostycznych we wszystkich pozostałych stadach niosek w gospodarstwie, zgodnie z pkt 2.1 lit. d załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1168/2006 z dnia 31 lipca 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) Nr 1003/2005;
- 3) nakazuje:
 - a) odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie, w poszczególnych kurnikach lub w innych obiektach, w których jest on utrzymywany,

- b) zastosowanie właściwych środków biobójczych przed wejściami do kurników i wyjściami z nich, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z niego,
- c) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia; jeżeli nie istnieje możliwość przetrzymywania jaj w magazynie gospodarstwa, należy poinformować posiadacza o możliwości skierowania ich za zgodą organu Inspekcji Weterynaryjnej do przetworzenia w zakładzie, po otrzymaniu zgody organu sprawującego nadzór nad tym zakładem (organu Inspekcji Weterynaryjnej lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej),
- d) w celu ustalenia źródła zakażenia stada pałeczkami *Salmonella*, przeprowadzenie badania:
 - skarmianej paszy,
 - wody;

4) zakazuje:

- a) wywożenia jaj z gospodarstwa z wyłączeniem wywozu bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego,
- b) stosowania środków biobójczych, środków przeciwdrobnoustrojowych i innych środków utrudniających izolację pałeczek w stadzie,
- c) wywożenia z gospodarstwa odchodów i ściółki pochodzącej od drobiu,
- d) przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba że drób zostanie skierowany do uboju. W przypadku przekazywania ptaków ze stada zakażonego *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium do uboju w rzeźni drobiu, przesyłce niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni towarzyszy świadectwo zdrowia, w którym zaznacza się fakt pochodzenia ich z zakażonego stada. Postępowanie w czasie uboju i badanie poubojowe przeprowadza się zgodnie z odrębnymi przepisami.

Powiadamia się właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o osobach, które miały kontakt z zakażonymi nioskami.

W przypadku, o którym mowa powyżej, powiatowy lekarz weterynarii nakazuje również:

- 1) niezwłoczny ubój lub zabicie wszystkich sztuk drobiu;
- 2) zniszczenie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego i zabitego, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1774/2002 z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi;
- 3) poddanie jaj obróbce termicznej gwarantującej zabicie wszystkich pałeczek *Salmonella* lub ich zniszczenie;
- 4) zniszczenie paszy lub jej zagospodarowanie, po obróbce cieplnej gwarantującej zabicie pałeczek *Salmonella*;
- 5) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami *Salmonella* zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1774/2002 z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi;
- 6) przeprowadzenie oczyszczania i odkażania po wykonaniu czynności, o których mowa w pkt 1-5, w tym oczyszczenie i odkażenie budynków, w których był przetrzymywany drób ze stada, ich otoczenia, pojazdów używanych do jego transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;
- 7) podjęcie działań mających na celu poprawę standardów zoohigienicznych.

4.1.1.5. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad drobiu, może zastosować środki, o których mowa w pkt 4.1.1.4 również w stosunku do tych stad drobiu w gospodarstwie, które nie są utrzymywane w kurnikach:

- 1) gwarantujących całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których znajduje się drób zakażony;

- 2) w których czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek *Salmonella*.

4.1.1.6. Wykrycie serotypów *Salmonella* objętych programem lub stwierdzenia efektu hamującego mnożenie się bakterii, w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy albo przez powiatowego lekarza weterynarii, powinno być bezzwłocznie zgłaszane przez zatwierdzone laboratorium właściwemu dla miejsca prowadzenia gospodarstwa powiatowemu lekarzowi weterynarii.

4.1.1.7. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia natychmiast państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), w kierunku serotypu pałeczek *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.1.1.8. Zasady stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych oraz przeprowadzenia szczepień określają przepisy rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. U. UE L 212, 2/08/2006 str. 3). Zgodnie z art. 3 ust. 3 tego rozporządzenia, począwszy od 2008 r. wszystkie stada kur niosek utrzymywane w Rzeczypospolitej Polskiej muszą być szczepione w kierunku *Salmonella* Enteritidis. W tymże przepisie zostały także określone zasady przyznawania odstępstw od tej normy.

Koszty szczepionek oraz przeprowadzenia szczepień są ponoszone przez hodowców, stąd też powyższe koszty nie są przedmiotem ubiegania się o współfinansowanie ze strony Komisji Europejskiej.

4.1.1.9. Środki, o których mowa w punktach 4.1.1.1 – 4.1.1.8 są stosowane bez naruszenia środków wskazanych w rozdziale D załącznika II rozporządzenia (WE) Nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie

zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność.

4.1.2. Odszkodowania dla posiadaczy zwierząt poddanych ubojowi, zabitych lub padłych w trakcie realizacji programu

Odszkodowania za kury zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej albo za kury padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez te organy, jak również odszkodowania za zniszczone z nakazu tych organów produkty pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu, przysługują posiadaczom zwierząt na zasadach określonych w art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Posiadaczom zwierząt wykonującym nakazy organów Inspekcji Weterynaryjnej, przysługuje również zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z zabiciem lub ubojem zwierząt, transportowaniem zwierząt lub zwłok zwierzęcych albo unieszkodliwieniem zwłok zwierzęcych.

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizacji programu

Zgodnie z art. 57a ust. 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji.

4.3 Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których będzie realizowany program

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4.4. Działania wdrożone programem

4.4.1 Akty prawne stanowiące podstawę do rejestracji gospodarstw

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Rejestr ten zawiera w szczególności:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu;
- 2) weterynaryjny numer identyfikacyjny, jeżeli został nadany;
- 3) określenie rodzaju i zakresu prowadzonej działalności nadzorowanej;
- 4) informacje o decyzjach administracyjnych wydanych w stosunku do podmiotu;
- 5) datę wpisu i wykreślenia z rejestru.

Powiatowy lekarz Weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

Sposób prowadzenia rejestru przez powiatowego lekarza weterynarii określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną (Dz. U. Nr 134, poz. 946).

Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii rejestruje podmioty prowadzące produkcję podstawową. Obowiązek ten wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 853/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z dn. 30.4.2004 r., str. 55, z późn. zm.) oraz z ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.).

Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane do spełnienia wymagań weterynaryjnych z zakresu lokalizacji prowadzonej działalności, jak również przyjętych rozwiązań technicznych, technologicznych, organizacyjnych i sanitarnych. Wymagania te w sposób szczegółowy określone są w rozporządzeniach wydanych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa i obejmują, między innymi, kwestie:

- 1) stanu zdrowia zwierząt będących przedmiotem działalności nadzorowanej;
- 2) lokalizacji i wyposażenia gospodarstw oraz miejsc gromadzenia zwierząt, jak również innych miejsc utrzymywania zwierząt;
- 3) pochodzenia zwierząt będących przedmiotem działalności nadzorowanej, w tym sposób prowadzenia rejestrów tych zwierząt;
- 4) kwalifikacji osób wykonujących określone czynności w ramach prowadzonej działalności nadzorowanej oraz zakresu tych czynności;

- 5) sposobu postępowania z niejadalnymi produktami pochodzenia zwierzęcego wytwarzanymi w ramach prowadzonej działalności nadzorowanej;
- 6) świadectw zdrowia lub innych dokumentów, w które zaopatruje się zwierzęta będące przedmiotem działalności nadzorowanej lub niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego wytwarzane przy prowadzeniu tej działalności;
- 7) sposobu i zakresu prowadzenia dokumentacji oraz okresu jej przechowywania;
- 8) środków transportu i warunków transportu zwierząt lub niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, będących przedmiotem działalności nadzorowanej lub wykorzystywanych do jej prowadzenia.

4.4.2. Akty prawne stanowiące podstawę do identyfikacji zwierząt

nie dotyczy

4.4.3 Akty prawne stanowiące podstawy do powiadomienia o chorobie

ZHW, w którym uzyskano dodatni wynik badania w kierunku *S. Enteritidis* lub *S. Typhimurium* powiadamia natychmiast właściwego powiatowego lekarza weterynarii. Krajowe Laboratorium Referencyjne Państwowego Instytutu Weterynaryjnego-Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach powiadamia właściwego powiatowego lekarza weterynarii o każdym uzyskanym dodatnim wyniku badania. Zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, salmonelloza jako choroba odzwierzęca oraz jej czynniki chorobotwórcze podlegają obowiązkowi monitorowania. Salmonelozy drobiu w tym wywoływane przez *Salmonella* *Enteritidis* lub *Salmonella* *Typhimurium* podlegają obowiązkowi rejestracji. Na podstawie art. 51 wyżej wymienionej ustawy oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i rejestracji oraz o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, a także związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (Dz. U. Nr 242, poz. 2045), podmioty świadczące usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, zakłady higieny weterynaryjnej i inne laboratoria przekazują właściwemu terytorialnie powiatowemu lekarzowi weterynarii comiesięczne informacje o chorobach zakaźnych podlegających obowiązkowi rejestracji, o chorobach odzwierzęcych i ich czynnikach chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania oraz o wynikach monitorowania oporności na środki

przeciwdrobnoustrojowe. Powyższe informacje, powiatowi lekarze weterynarii przekazują wojewódzkim lekarzom weterynarii, a wojewódzcy lekarze weterynarii Głównemu Lekarzowi Weterynarii w terminie do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym te informacje zostały zebrane.

4.4.4 Regulacje w zakresie działań podejmowanych w przypadku uzyskania dodatnich wyników badań

Zostały określone w programie.

4.4.5 Akty prawne stanowiące podstawę do kwalifikacji zwierząt i stad nie dotyczy

4.4.6 Procedury kontrolne, a w szczególności zasady przemieszczania się zwierząt narażonych na kontakt lub zakażenie daną chorobą oraz regularne inspekcje gospodarstw lub obszarów, których to dotyczy

nie dotyczy

4.4.7 Regulacje w zakresie kontroli choroby, w tym testy i szczepienia

- 1) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045);
- 4) ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533, z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65 poz. 437, z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.);
- 8) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 maja 2007 r. w sprawie wykazu laboratoriów upoważnionych do prowadzenia badań pasz oraz pasz leczniczych w ramach kontroli urzędowej (Dz. U. Nr 98, poz. 653);

- 9) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2004 r. w sprawie wykazu laboratoriów referencyjnych właściwych dla poszczególnych rodzajów i kierunków badań;
- 10) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 kwietnia 2006 r. w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania chorób zakaźnych (Dz. U. Nr 73, poz. 516);
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz jednostek samorządu terytorialnego przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych (Dz. U. Nr 83, poz. 575);
- 12) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. Nr 219, poz. 2225, z późn. zm.);
- 13) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie trybu powoływania i odwoływania rzeczoznawców, ich kwalifikacji i wysokości przysługującego im wynagrodzenia oraz dokonywania przez nich szacowania (Dz. U. Nr 89, poz. 591);
- 14) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1893);
- 15) rozporządzenie Nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność;
- 16) rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1168/2006 w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku Gallus Gallus oraz zmieniające rozporządzenia (WE) 1003/2005;
- 17) rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1177/2006 w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów

dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu.

4.4.8 Akt prawny stanowiący podstawę uzyskania odszkodowania za zwierzęta poddane ubojowi lub zabite

ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (art. 49 i 57c).

5. Ogólny opis kosztów i korzyści

Główną korzyścią z realizacji programu dla właścicieli stad niosek oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiem oraz jajami konsumpcyjnymi będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu wewnątrz Wspólnoty oraz eksportu drobiu i jaj konsumpcyjnych do państw trzecich. Zgodnie z załącznikiem II sekcji D rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność, jaja nie mogą być przeznaczone do konsumpcji, jeśli nie pochodzą ze stada niosek objętego programem lub pochodzą ze stada objętego ograniczeniami urzędowymi nałożonymi między innymi w związku z realizacją programu. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji WE nr 1237/2007 z dnia 23 października 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzję 2006/696/WE w odniesieniu do wprowadzania na rynek jaj pochodzących ze stad kur niosek zakażonych salmonellą (Dz. Urz. UE L 280 z 24.10.2007, str. 5) restrykcje w stosunku do wszystkich stad nie objętych programem lub zakażonych zaczną obowiązywać od początku 2009 r. Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad, zwiększy konkurencyjność polskich jaj konsumpcyjnych na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich.

Ponadto należy podkreślić, że salmoneloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą (w Rzeczpospolitej Polskiej w 2006 r. zanotowano 13 365 przypadków salmoneloz u ludzi), a mięso drobiowe oraz jaja konsumpcyjne są głównym źródłem zachorowań u ludzi. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tych chorób.

Szacowane koszty realizacji programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonelli* w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) w roku 2009 wyniosą 63 125 160 zł.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidywanych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2009.

6. Sytuacja epizootyczna

6.1. Dane o rozwoju choroby¹

Rok: 2004

San na dzień: 31.12.2004 r. (wyniki dobrowolnego monitoringu)

Gatunek: *Gallus gallus*

Choroba/zakażenie^(a): *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium

Region	Rodzaj stada ^(b)	Łączna liczba stad ^(c)	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objęta programem	Łączna liczba zwierząt objęta programem	Liczba zbada-nych stad ^(d)	Liczba stad ^(e) z dodatnim wynikiem badań ^(e)		Liczba stad zlikwidowanych ^(e)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(e)	Ilość jaj zniszczonych lub masa w tonach ^(e)		Ilość jaj skierowanych do przetworstwa (liczba sztuk lub masa w tonach) ^(e)	
							(a1)	(a2)			(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
Rzeczy- pospolita Polska														
Ogółem	Stada kur niosek			751		751	35	1	0	0	0	0	0	0

(a) Dla salmonelli odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem kontroli (a1) dla *Salmonella* Enteritidis, (a2) dla *Salmonella* Typhimurium, (a3) dla innych serotypów – określić stosownie do sytuacji, (a4) dla *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium.

(b) Np. stada hodowlane (chów, stada dorosłe), stada produkcyjne, stada kur niosek, itp.

(c) Łączna liczba stad istniejących w regionie włączając stada kwalifikujące się i niekwalifikujące się do programu.

(d) Należy zbadać środki do wykonania testu stada objętego programem na obecność salmonelli. W tej kolumnie nie należy stada liczyć dwa razy nawet jeżeli przebadano je więcej niż jeden raz.

(e) Jeżeli, zgodnie z przypisem (d), zbadano stado więcej niż jeden raz, dodatni wynik badania powinien być brany pod uwagę tylko raz.

¹ Dane dotyczące salmonellozy (salmonella odzwierzęca, *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum*, *Salmonella gallisepticum*, choroby mętwikowej i jej czynników chorobotwórczych.

Rok: 2005

Stan na dzień: 31.12.2005 r. (wyniki dobrowolnego monitoringu)

Gatunek: *Gallus gallus*

Choroba/zakażenie ^(a): *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium

Region	Rodzaj stada ^(b)	Łączna liczba stad ^(c)	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objęta programem	Łączna liczba zwierząt objęta programem	Liczba zbadanych stad ^(c)	Liczba stad ^(e) z dodatnim wynikiem badania ^(a)		Liczba stad zlikwidowanych ^(a)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(e)	Ilość zniszczonych jaj (liczba lub kg) ^(a)		Ilość jaj skierowanych do przetwórstwa (liczba lub kg) ^(a)		
							(a1)	(a2)			(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Rzeczpospolita Polska		1600		440				(a1)	(a2)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
Odcółem	Stada kur	1600		440		355			0	0	0	0	0	0	0

^(a) Dla salmonelli odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem kontroli (a1) dla *Salmonella* Enteritidis, (a2) dla *Salmonella* Typhimurium, (a3) dla innych serotypów – określić stosownie do sytuacji, (a4) dla *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium.

^(b) Np. stada hodowlane (chów, stada dorosłe), stada produkcyjne, stada kur niosek.

^(c) Łączna liczba stad istniejących w regionie włączając stada kwalifikujące się i nie kwalifikujące się do programu.

^(d) Należy zbadać próbki do wykonania testu stada objętego programem na obecność salmonelli. W tej kolumnie nie należy stada liczyć dwa razy nawet jeżeli przebadano je więcej niż jeden raz.

^(e) Jeżeli, zgodnie z przepisem (d), zbadano stado więcej niż jeden raz, dodatni wynik badania powinien być brany pod uwagę tylko raz.

Rok: 2006

Stan na dzień: 31.12.2006 r. (wyniki dobrowolnego monitoringu)

Gatunek: *Gallus gallus* Choroba/zakażenie ^(a): *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium

Region	Rodzaj stada ^(b)	Łączna liczba stad ^(c)	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objęta programem	Łączna liczba zwierząt objęta programem	Liczba zbada-nych stad ^(d)	Liczba stad ^(e) z dodatnim wynikiem badań ^(a)		Liczba stad zlikwidowanych ^(a)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(a)	Ilość zniszczonych jaj (liczba sztuk lub masa w tonach) ^(a)		Ilość jaj skierowanych do przetworstwa (liczba sztuk lub masa w tonach) ^(a)	
							(a1)	(a2)			(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
Rzeczy- pospolita Polska		1350		640		640	113	15	0	0	0	0	0	0
Ogółem	Stada kur niosek	1350		640		640	113	15	0	0	0	0	0	0

^(a) Dla salmonelli odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem kontroli (a1) dla *Salmonella* Enteritidis, (a2) dla *Salmonella* Typhimurium, (a3) dla innych serotypów – określić stosownie do sytuacji, (a4) dla *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium.

^(b) Np. stada hodowlane (chów, stada dorosłe), stada produkcyjne, stada kur niosek, itp.

^(c) Łączna liczba stad istniejących w regionie włączając stada kwalifikujące się i niekwalifikujące się do programu.

^(d) Należy zbadać środki do wykonania testu stada objętego programem na obecność salmonelli. W tej kolumnie nie należy stada liczyć dwa razy nawet jeżeli przebadano je więcej niż jeden raz.

^(e) Jeżeli, zgodnie z przypisem (d), zbadano stado więcej niż jeden raz, dodatni wynik badania powinien być brany pod uwagę tylko raz.

Rok: 2007

San na dzień: 31.12.2007 r. (wyniki dobrowolnego monitoringu)

Gatunek: *Gallus gallus*

Choroba/zakażenie^(a): *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium

Region	Rodzaj stada ^(b)	Łączna liczba stad ^(c)	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objęta programem	Łączna liczba zwierząt objęta programem	Liczba zbada-nych stad ^(d)	Liczba stad ^(e) z dodatnim wynikiem badań ^(a)		Liczba stad zlikwidowanych ^(a)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(a)		Ilość jaj zniszczonych lub masa w tonach ^(a)		Ilość jaj skierowanych do przetworstwa (liczba sztuk lub masa w tonach) ^(a)		
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Rzeczy- pospolita Polska								(a1)	(a2)	(a3)	(a4)		(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
Ogółem	Stada kur niosek			628		628	74	9		0	0	0	0	0	0	0

(a) Dla salmonelli odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem kontroli (a1) dla *Salmonella* Enteritidis, (a2) dla *Salmonella* Typhimurium, (a3) dla innych serotypów – określić stosownie do sytuacji, (a4) dla *Salmonella* Enteritidis lub *Salmonella* Typhimurium.

(b) Np. stada hodowlane (chów, stada dorosłe), stada produkcyjne, stada kur niosek, itp.

(c) Łączna liczba stad istniejących w regionie włączając stada kwalifikujące się i niekwalifikujące się do programu.

(d) Należy zbadać próbki do wykonania testu stada objętego programem na obecność salmonelli. W tej kolumnie nie należy stada liczyć dwa razy nawet jeżeli przebadano je więcej niż jeden raz.

(e) Jeżeli, zgodnie z przypisem (d), zbadano stado więcej niż jeden raz, dodatni wynik badania powinien być brany pod uwagę tylko raz.

7. Cele

7.1. Cele testów

7.1.1. Cele testowania stad²

Rok: 2009

Stan na dzień: 31.12.2007 r.

Gatunek: *Gallus gallus*

Choroba/zakażenie^(a): *Salmonella Enteritidis*; *Salmonella Typhimurium*

Region	Rodzaj stada ^(b)	Łączna liczba stad ^(c)	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba stad objętych programem	Łączna liczba zwierząt objętych programem	Przewidywana liczba stad ^(e) z dodatnim wynikiem badań ^(a)	Przewidywana liczba stad do likwidacji ^(e)	Łączna przewidywana liczba zwierząt przeznaczona do uboju lub zabicia ^(a)		Przewidywana ilość jaj skierowana do przetworstwa (liczba w szt.) ^(a)				
								(a1)	(a2)		(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
Rzeczypospolita Polska								(a1)	(a2)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Ogółem	Stada kur niosek	1600		1600		300	120	420	6,3 mln	4,5 mln	14,4 mln			

^(a) Dla salmonelli odzwierzęcej należy wskazać serotypy objęte programem kontroli (a1) dla *Salmonella Enteritidis*, (a2) dla *Salmonella Typhimurium*, (a3) dla innych serotypów – określić stosownie do sytuacji, (a4) dla *Salmonella Enteritidis* lub *Salmonella Typhimurium*.

^(b) Np. stada hodowlane (chów, stada dorosłe), stada produkcyjne, stada kur niosek.

^(c) Łączna liczba stad istniejących w regionie włączając stada kwalifikujące się i nie kwalifikujące się do programu.

^(d) Należy zbadać środki do wykonania testu stada objętego programem na obecność salmonelli. W tej kolumnie nie należy stada liczyć dwa razy nawet jeżeli przebadano je więcej niż jeden raz.

^(e) Jeżeli, zgodnie z przypisem (d), zbadano stado więcej niż jeden raz, próba pozytywna powinna być brana pod uwagę tylko raz.

² Dane dotyczące salmonellozy (salmonella odzwierzęca), *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum*, *Salmonella gallisepticum*, choroby mętwikowej i jej czynników chorobotwórczych.

8. Szczegółowa analiza kosztów programu³

Koszty	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba jednostek	Jednostkowy koszt (w złotych)	Suma ogółem* (w zł)	Suma ogółem** (w euro)	Finansowanie wspólnotowe
1. Testy						
1.1. Koszt analiz	Bakteriologia ISO 6579(2002)	2800 próbek	100	280 000	77 778	tak
1.2. Koszt próbek	Materiały + pobranie	2800 próbek	10	28 000	7778	tak
1.3. Koszt dojazdu	Dojazd do fermy + dowóz próbek do laboratorium	2800 próbek	160	448 000	124 444	tak
2. Szczepienie lub leczenie						
2.1. Zakup szczepionki	-	-	-	-	-	-
2.2. Koszt dystrybucji	-	-	-	-	-	-
2.3. Koszt podania	-	-	-	-	-	-

³ Nie wlicza się kosztów stałych. Wszystkie wartości są podane bez VAT.

2.4. Koszt kontroli	-	-	-	-	-	-	-
3. Ubój							
3.1. Odszkodowanie za zwierzęta i jaja	Odszkodowanie za stado pomniejszone o wartość ptaków kierowanych do uboju	420 stad	135000	56 700 000	15 750 000		tak
3.2. Koszt transportu ptaków do rzeźni	Odszkodowanie za jaja jednego stada pomniejszone o kwotę uzyskaną w przetwórnym jaj	420 stad	6750	2 835 000	787 500		tak
3.3 Koszt załadunku stad ptaków	Transport jednego stada	420 stad	1620	680 400	189 000		tak
3.4. Strata w przypadku uboju	Załadunek jednego stada	420 stad	4500	1 890 000	525 000		
3.5. Koszt wypłaty wynagrodzeń	Wartość ptaków kierowanych do uboju	-	-	-	-		-
	Wycena jednego	420 stad	61	25620	7117		tak

rzeczoznawcom wyceniającym likwidowane stada i jaja konsumpcyjne	stada i jego jaj konsumpcyjnych						
4. Czyszczenie i odkażanie							
4.1. Koszt badania skuteczności odkażania	Badanie bakteriologiczne 4 puli próbek	420 stad	400	168 000	46 667		tak
4.2. Koszt dojazdu	Do fermy i do laboratorium	420 stad	160	67 200	18667		tak
4.3. Koszt pobrania próbek do badań skuteczności odkażania	Pobranie próbek	420 stad	7	2940	817		tak
5. Wynagrodzenia (pracownicy zatrudnieni wyłącznie w celu realizacji programu)	Program nie przewiduje	-	-	-	-		-
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	Program nie przewiduje	-	-	-	-		-
7. Inne koszty	-	-	-	-	-		-
OGÓLEM				63 125 160	17 534 767		

* Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków zaplanowanych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2009

** Koszt programu obliczono wg kursu średniego euro, ogłoszonego przez NBP z dnia 18 lutego 2008 r., który wynosił 3,60 zł

*** Odkazanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem obiektu, stąd jego koszty ponoszone są przez właściciela.